



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci *žalobce: Ing. F. M.,* narozený X, bytem P., *zastoupeného: JUDr. Pavel Reiser,* advokát se sídlem Mikulášská třída 455/9, 326 00 Plzeň, *proti žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,* se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2 (dále jen **MPSV**), v řízení o žalobě ze dne 19.9.2016 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14.6.2016 č.j. MPSV-2016/120381-914/1 *o snížení příspěvku na živobytí,*

t a k t o :

- I. Žaloba se **z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Pavlu Reiserovi, advokátovi, se **p ř i z n á v á** odměna ve výši 4.719,- Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Plzni ve lhůtě do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku na účet č. 730152399/0800, VS: 11315.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou ze dne 19.9.2016 se žalobce domáhal přezkoumání napadeného rozhodnutí žalovaného *ze dne 14.6.2016 č.j. MPSV-2016/120381-914/1,* kterým bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky - Krajské pobočky v Plzni (dále jen **ÚP**) - ze dne 16.5.2016 č.j. 63591/2016/PPA, jímž mu byl snížen příspěvek na živobytí z částky 4.790,-Kč na novou částku 3.580,-Kč (*v žalobě chybně uvedeno 3.850,-Kč*) měsíčně, a to s účinností od 1.5.2016. Při svém rozhodování užil správní orgán ustanovení § 24 zákona

č. 111/2006 Sb., *o pomoci v hmotné nouzi* (dále jen **zákon**). Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné a jej poškozující, neboť dle jeho názoru se správní orgán držel sice litery zákona, avšak nezohlednil specifika jeho případu, a tedy nevyužil své široké pravomoci v rámci správního uvážení. Správní orgán nezkoumal oprávněnost tvrzeného nároku na výživné, tzn. nezkoumal, zda nárok, který byl založen rozhodnutím z roku 1993, již není promlčen, resp. jeho pro posouzení podstatná část, když dle tvrzení žalobce ve správním řízení dluhy vznikly díky průtahům soudního řízení v letech 1998 - 2001, na což reagoval příslušným nálezem Ústavní soud ČR, č.j. III.ÚS 75/04 ze dne 5.10.2004. Správní orgán měl dle žalobce zohlednit všechny jím tvrzené skutečnosti, zejména rozpor v částce dlužného výživného, kterou jinou tvrdí matka oprávněných a jinou tvrdí soud, a dále vlastní důvod, proč k dluhu na výživném došlo (*žalobcem zmíněné a doložené soudní průtahy*). Žalobce je přesvědčen, že dluh na výživném nezavinil a pokud ano, tak ne výlučně, a z tohoto důvodu je striktní užití citovaného zákonného ustanovení a následné snížení příspěvku na živobytí nesprávně použité. Závěrem navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. (*K výzvě soudu zaslal žalobce kopii napadeného rozhodnutí.*)

Z připojeného spisu zdejšího soudu sp. zn. Na7/2016 vyplývá, že žádost žalobce o ustanovení zástupce v projednávané věci byla zdejšímu soudu doručena dne 24.7.2016 a usnesením téhož soudu č.j. Na 7/2016-42 ze dne 2.9.2016, které nabylo právní moci dne 6.9.2016, byl ustanoven žalobci zástupcem advokát JUDr. Pavel Reiser, tudíž žaloba doručená zdejšímu soudu prostřednictvím datové schránky dne 19.9.2016 byla podána včas.

Napadeným rozhodnutím ze dne 14.6.2016 č.j. MPSV-2016/120381-914/1 žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ÚP ze dne 16.5.2016 č.j. 63591/2016/PPA o *snížení příspěvku na živobytí* podle ustanovení §44 odst. 3 a odst. 7 písm. b) zákona. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 14.6.2016 žalovaný mimo jiné uvedl, že ÚP dne 2.5.2016 zahájil s žalobcem správní řízení ve věci změny výše dávky příspěvek na živobytí (dále též **dávka** či **příspěvek**) z důvodu dlužné částky na výživném. ÚP konstatoval, že mu byly doručeny doklady, ze kterých vyplývá, že výše dluhu na výživném na dvě děti příjemce dávky činí celkem 38.255,-Kč. ÚP rozhodl na základě ustanovení § 24 zákona a stanovil ode dne 1.5.2016 příspěvek na živobytí ve výši existenčního minima příjemce dávky (2.200,-Kč) zvýšeného z důvodu nutnosti dietního stravování o částku 1.380,-Kč měsíčně, tj. celkem 3.580,-Kč měsíčně.

V odvolání proti rozhodnutí ÚP žalobce uvedl, že dluh na výživném má z doby neopodstatněných soudních průtahů potvrzených Nálezem Ústavního soudu ČR ze dne 5.10.2004, jeho děti už jsou dospělé a nejsou nezaopatřené. Dluh na výživném nevznikl jen jeho chybou, ale dysfunkcí státu, kvůli čemuž oslovoval členy vlády, prostřednictvím interpelací poslance pana P. Dle žalobce je úplná demagogie, když si sankční opatření snížení dávky ponechá stát a nepřeposílá ji k rukám matky, která by tím snižovala starý dluh na výživném, jinak by se žalobce ani neodvolával. Za dluh na výživném byl již v minulosti trestán soudem v Českých Budějovicích, nerozumí, proč má tedy být trestán za stejnou věc podruhé snížením dávky.

Žalobci byl na základě žádosti o příspěvek na živobytí ze dne 11.9.2012 a rozhodných skutečností přiznán příspěvek na živobytí ve výši 3.410,-Kč měsíčně od 1.9.2012. Pro účely dávek hmotné nouze byl posuzován sám bez dalších společně posuzovaných osob. Na základě

nájemní smlouvy bydlí v současnosti v bytě, jehož majitelem je statutární město Plzeň, na adrese X, Plzeň. Je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání úřadu práce, nedokládá pro účely dávek hmotné nouze žádný příjem a dokládá potvrzení o nutnosti dietního stravování z důvodu nízko-bílkovinné diety. V žádosti o příspěvek na živobytí v části A (Žadatel) proškrtl vyživovací povinnost, čímž úřadu práce deklaroval, že je bez vyživovací povinnosti. Dne 14.3.2016 byl ÚP doručen dotaz Okresního soudu v Českých Budějovicích (dále jen **Okresní soud**), zda žalobce pobírá podporu v nezaměstnanosti či zda je ÚP znám nový plátcce mzdy povinného ve věci výkonu rozhodnutí oprávněných M. M., ročník 1986, a L. M., ročník 1988, zastoupených matkou I. M. Týž den (a opakovaně dne 1.4.2016) vyzval ÚP písemně žalobce, aby doložil rozsudek o stanovené vyživovací povinnosti s vyznačením nabytí právní moci a potvrzení o výši dluhu na výživném. Žalobce se dostavil na ÚP dne 4.4.2016 a uvedl do protokolu, že požádal Okresní soud o zrušení usnesení o srážkách na mzdě a vládu o zrušení dluhu na výživném formou navýšení materiálního odškodnění. Žalobce byl upozorněn, že pokud soud uzná, že dluh na výživném stále trvá, bude částka jeho živobytí snížena na částku existenčního minima tj. 2.200,-Kč.

Dne 13.4.2016 bylo ÚP doručeno sdělení matky dětí ze dne 4.4.2016, že žalobce od posledního oznámení 26.8.2014 nezaplatil žádnou částku, tudíž celkový dluh na výživném pro obě děti zůstává ve výši 38.255,-Kč. Dne 2.5.2016 byl s žalobcem na ÚP opět sepsán protokol o ústním jednání, kdy bylo konstatováno, že dluh na výživném trvá, proto se dávka hmotné nouze příspěvek na živobytí sníží na částku existenčního minima.

Dne 2.5.2016 zahájil ÚP správní řízení ve věci změny výše příspěvku na živobytí. Dne 11.5.2016 došlo úřadu práce sdělení Okresního soudu, kterým je potvrzen celkový zůstatek dluhu na výživném na M. M. ve výši 10.504,-Kč ke dni 31.8.2004 a na L. J., dříve M. ve výši 37.703,-Kč ke dni 30.9.2008. Dne 13.5.2016 obdržel úřad práce kopii rozsudku Okresního soudu, který nabytí právní moci dne 16.5.1993 a stanovuje žalobci vyživovací povinnost vůči nezletilému M. M. ve výši 750,-Kč měsíčně a nezletilé L. ve výši 650,-Kč měsíčně. Dne 16.5.2016 vydal ÚP rozhodnutí o snížení příspěvku na živobytí z 4.790,- Kč na 3.580,-Kč měsíčně ode dne 1.5.2016. Výše příspěvku na živobytí v případě žalobce činí 2.200,-Kč (částka existenčního minima) + 1.380,-Kč (zvýšení z důvodu dietního stravování) - nulový příjem = 3.580,-Kč.

Pokud dluh na výživném vznikl v době nezletilosti dítěte, činí částka živobytí osoby částku existenčního minima (popř. zvýšenou o dietní stravování) bez ohledu na skutečnost, že dítě již je zletilé. Pokud osoba v průběhu pobírání dávky dluh splatí, případně dluh umoří do výše, že již nebude vyšší než trojnásobek měsíční splátky výživného, přestane být sankce v podobě stanovení částky živobytí ve výši existenčního minima (příp. navýšená o dietní stravování) uplatňována.

Napadené rozhodnutí ÚP vycházelo ze zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. ÚP v odůvodnění rozhodnutí shrnul všechny zjištěné skutečnosti a uvedl podklady pro jeho vydání. Příspěvek na živobytí jako dávka pomoci v hmotné nouzi není určena k úhradě plnění vyživovací povinností popř. dlužné částky výživného. Rozhodnutí nebylo vydáno v rozporu s právními předpisy, proto žalovaný odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Ze zaslaného správního spisu vedeného žalovaným ohledně žalobce vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 14.6.2016 bylo žalobci doručeno dne 15.6.2016 a také, že skutečnosti uvedené v napadeném rozhodnutí odpovídají obsahu spisu. Navíc bylo zjištěno, že usnesením ÚP ze dne 20.10.2016 č.j. 136796/2016/PPA byla žalobci od 1.10.2016 dávka příspěvek na živobytí odňata, jelikož příjem žalobce převyšoval částku na živobytí. Ze založené žádosti o příspěvek na živobytí ze dne 11.9.2012 bylo zjištěno, že žalobce kolonku vyživovací povinnost proškrtl, přičemž ve vysvětlivce bylo uvedeno, že do této kolonky má uvést „ano“, pokud má stanovenou vyživovací povinnost vůči nezletilému dítěti anebo pokud má vůči zletilému dítěti dluh na výživném, který vznikl v době nezletilosti dítěte.

V neposlední řadě soud zjistil z přehledu pracovní činnosti žalobce od ÚP, že od 1.9.1987 do 23.9.1992 studoval VŠE Praha, poté od 15.3.1994 do 31.3.2014 vystřídal celkem 19 zaměstnání (v délce trvání pracovního poměru od 2 měsíců do 1,5 roku), dále byl ve výkonu trestu odnětí svobody (1.12.2004 - 30.9.2006) a v pracovní neschopnosti (25.3.2008 - 21.7.2008); v roce 2012 a 2014 ukončil zaměstnání dohodou – bez vážného důvodu. U nového zaměstnavatele pracoval pouze od 1.8. do 15.9.2016, z toho byl od 18.8. do 9.9.2016 v pracovní neschopnosti, a následně sám ukončil pracovní poměr ve zkušební době.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě dne 15.11.2016 zopakoval průběh správního řízení a mimo jiné uvedl, že v projednávané věci byly shromážděny podklady, které byly dostatečné pro vydání rozhodnutí. Dluh na výživném činil 10.504,-Kč ke dni 31.8.2004 (zletilý M. M.) a 37.703,-Kč ke dni 30.9.2008 (zletilá L. J., dříve M.). Ke dni 11.5.2016 podle sdělení matky zletilých osob trval dluh na výživném v celkové výši 38.255,-Kč. Podle předmětného rozsudku Okresního soudu, který nabyl právní moci dne 16.5.1993, je žalobce povinen přispívat na výživu nezletilých M. částkou 750,-Kč měsíčně a Lucie částkou 650,-Kč měsíčně. V správním řízení bylo zjištěno, že dluh na výživném, který vznikl v době nezletilosti dětí, trvá a uvedená částka převyšuje trojnásobek měsíční splátky stanovené rozhodnutím soudu. Ustanovení § 24 zákona nedává správním orgánům možnost správního uvážení a zkoumat, zda žalobce dluh na výživném zavinil nebo nezavinil. Žalovaný v rozhodnutí uvedl skutkový stav, který byl zjištěn, zhodnotil důkazy, na jejichž podkladě dovodil své závěry, uvedl podklady pro jeho vydání a výklad právních předpisů. Rozhodnutí žalovaného je v souladu s hmotným i procesním právem a správní řízení netrpí vadami, pro které by bylo nutno toto rozhodnutí zrušit.

Žalobce v podání ze dne 2.12.2016 sdělil, že si nepřeje, aby soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, s vyjádřením žalovaného nesouhlasí a trvá na své žalobě. Současně požádal soud o zaslání formuláře ke zjištění majetkových poměrů žalobce. K podání připojil kopii Nálezu Ústavního soudu ČR III.ÚS 75/04 a rozhodnutí MPSV ze dne 11.8.2016 o snížení doplatku na bydlení (pozn. rozhodnutí ze dne 11.8.2016 zasláno omylem, žalobce měl v úmyslu poslat kopii napadeného rozhodnutí ze dne 14.6.2016).

Dne 14.12.2016 obdržel soud z datové schránky žalobce vyplněné „Čestné prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce č.j. 16 Ad 98/2016, za účelem zprostředkování poskytnutí právních služeb ke dni 14.12.2016 - sp.zn. 16 Ad 98/2016“.

Dne 5.1.2017 byla soudu doručena z datové schránky žalobce celkem tři podání s průvodním dopisem nazvaným „*Opakované zaslání dokladů ve věci správní žaloby čj: 16Ad 98/2016-33*“, ve kterém žalobce sdělil, že zasílá oznámení o přiznaných dávkách ÚP z prosince 2016 a k určení výživného rozvodový rozsudek, k placení nájmu a energií doklady a výpisy z účtu. Dále uvedl, že využil i možnosti zmírnění tvrdosti zákona u paní ministryně, ale zbytečně. V minulosti mnohokrát psal na Okresní soud ohledně snížení či pozastavení alimentů, zvláště v období výkonu trestu odnětí svobody. Obsah podání žalobce se lišil pouze částečně v připojených přílohách.

V podání ze dne 31.1.2017 žalobce k dříve zaslaným listinám sdělil, že považuje za podstatné, aby si soud učinil představu o jeho majetkových poměrech a přeneseně i o důvodnosti jeho žaloby. Nepříznivé majetkové poměry žalobce trvají po celou dobu řízení, proto žalobce požádal, aby tuto skutečnost vzal soud v potaz při svém rozhodování, a to včetně rozhodování o nákladech strany, která bude úspěšná ve sporu. Žalobce setrval na své žalobě ze dne 19.9.2016. K výzvě soudu zaslal dne 19.7.2017 kopii napadeného rozhodnutí ze dne 14.6.2016.

U ústního jednání dne 31.8.2017 konaného u zdejšího soudu žalobce setrval na podané žalobě a mimo jiné citoval z jím předloženého nálezu Ústavního soudu, kde je doslova a do písmene užito výrazů jako difamující účinky neopodstatněných soudních průtahů s konkrétním uvedením dopadů do osobnostních sociální dokonce i pracovní sféry. K tomu doplnil, že měl i zdravotní následky, neboť se po opuštění výkonu trestu léčil opakovaně na závislost na alkoholu, jelikož nemohl strávit rozchod s rodinou v Českých Budějovicích. Zaškrtnutá kolonka, kde jakoby popřel svoji vyživovací povinnost, byla po jeho dohledání v archivu sice pravdou, ale na druhém formuláři to zaškrtnuto nebylo, byl to z jeho strany omyl, úmysl to nebyl. Navíc se logicky na základě dikce nálezu Ústavního soudu domníval, že po tak dlouhé době, kdy má syn 30 let a dcera 28 let, je sankční snižování dávky hmotné nouze neopodstatněné. Dále dodal, že když si spočte období, za které mu stát snížil dávku na 2.200,- Kč, dožaduje se k dnešnímu dni jenom cca 19.200,-Kč, takže veškerá soudní opatření a práce s tím spojená finančně převyšují nárok, který požaduje, a to mnohonásobně. Celé jednání je neekonomické, nelogické a neopodstatněné. Trvá na tom, že dluh vznikl v období 9 let a 3 měsíců, kdy mu byla porušována základní lidská práva a svobody a toto jednání soudu považuje za zcela nesmyslné a zbytečné, nákladově ve vztahu k daňovým poplatníkům a docela troufalé ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Našel si práci, od zítřka nastupuje do zaměstnání, má tu i pracovní smlouvu. V tomto týdnu, proběhla již druhá, či třetí kontrola jeho majetkových poměrů přímo v jeho bytě a nebyla shledána závada.

K dotazu samosoudkyně žalobce sdělil, že na vazbě byl dva roky, asi v roce 1986-1988 a ve výkonu trestu necelé dva roky, asi 1994-1996. Jinak se snažil pracovat a to i na pozicích elektro, protože je elektrikář, ale jakmile donesl výpis z rejstříku trestů, byl pracovní poměr zrušen. Ve výkonu trestu byl pouze jednou, nepamatuje si, kolikrát byl soudně trestán, protože je to období před 25 lety, navíc má poúrazovou epilepsii. Dostal finanční odškodnění za prodlevy soudního řízení ve výši 72.000,-Kč, a to asi dva roky po rozhodnutí Ústavního soudu, tj. přibližně v roce 2006. S touto částkou naložil tak, že část dal na alimenty a část použil jinak, to už si také přesně nepamatuje, ale dokládal to Mgr. H. z Probační a mediační

služby Plzeň. Okresnímu soudu v Českých Budějovicích kvůli výživnému psal několikrát, tedy snažil se to řešit. Dva roky byl ve vazbě, pak byl bezdomovcem až do 1.1.2014, kdy mu byl přidělen v Plzni byt, mimo jiné i díky tomu, že měl odpracováno více jak 10 let ve státní správě. Zda něco uhradil na výživném, si nepamatuje, ale kdykoliv nastoupil do práce, tak hlásil, že má vyživovací povinnost. Od roku 2008, kdy absolvoval poslední léčbu v Dobřanech ze závislosti na alkoholu a půl roku doléčovací program v Plzni, již nemusel léčbu opakovat, případné relapsy zvládá, snažil se nespočetněkrát najít práci a pracoval i v Plzni. Od této doby žije jako slušný občan, nemá jediný přestupek a nemá žádné trestní stíhání.

Zástupce žalobce závěrem sdělil, že žalobce trvá na podané žalobě, neboť se domnívá, že vedle dokladů, které byly citovány soudem a jsou obsahem spisu, je nutné přihlédnout i k jeho dnešnímu vyjádření a vysvětlení potíží, které byly způsobeny rozpadem jeho rodiny a následnými problémy s tím, že neměl zaměstnání, neměl ubytování a dostal se i do rozporu se zákonem a dokonce byl i ve výkonu trestu. To všechno způsobilo výpadek v placení výživného pro tehdy nezletilé děti. Pokud na příslušném formuláři ve správním spise založeném nezaškrtl správně jednu kolonku, je nezbytné to vysvětlit i tím, že má vážné zdravotní potíže. Ta vysvětlivka tak, jak byla dnes soudem přednesena, není až tak srozumitelná, aby nemohlo dojít ze strany žalobce k omylu. Částka, která je předmětem žaloby na základě nepříznivého rozhodnutí správního orgánu, je, jak uváděl i sám žalobce, pro posouzení z obecného hlediska zanedbatelná, pro něj však životně důležitá, a to právě s ohledem na jeho sociální postavení. Žalobce proto žádal, aby bylo žalobě vyhověno v rozsahu žaloby uvedené, a zástupce žádal přiznání náhrady nákladů řízení.

Zástupce žalovaného závěrem uvedl, že předmětem žaloby je žádost žalobce o přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi příspěvku na živobytí. Podmínky této dávky stanovil zákonodárce v příslušném zákoně tak, že se jedná o pomoc, o kterou žádají tisíce klientů, proto stanovil přísné podmínky k jejímu získání a o splnění těchto podmínek rozhoduje správní orgán. Správní orgán při rozhodování musí postupovat podle zákona a v jeho mezích není oprávněn žádným způsobem vykládat zákon nad rámec, to může pouze soud. Není možné zaměňovat správní uvážení za správní libovůli. Jestliže žalobce v žádosti předepsané zákonem uvedl údaje, které nesouhlasily, proto musel o žádosti správní orgán patřičně rozhodnout, v tomto případě zamítnout žádost, a proto navrhl, aby žaloba byla v celém rozsahu zamítnuta.

Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., *soudní řád správní* (dále jen **s.ř.s.**), *soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“).* Podle § 31 odst. 2, 3 s.ř.s. *ve věcech pomoci v hmotné nouzi rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu.*

Podle § 23 a) zákona *výše příspěvku na živobytí činí, není-li dále stanoveno jinak, za kalendářní měsíc rozdíl mezi částkou živobytí osoby (§ 24 odst. 1) a příjmem osoby (§ 9 odst. 2), není-li osoba společně posuzována s jinými osobami (§ 2 odst. 1).*

Dle § 24 odst. 1 zákona *částka živobytí osoby činí*

- a) u nezaopatřeného dítěte částku životního minima, popřípadě zvýšenou podle § 29,
- b) u osoby, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a v posledních 6 kalendářních měsících před podáním žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi jí byl skončen základní pracovněprávní vztah z důvodu porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jí vykonávané práci zvláště hrubým způsobem⁶¹ nebo s ní byl skončen jiný pracovní vztah z obdobného důvodu, částku existenčního minima; zvýšení částky živobytí podle § 26 až 28 této osobě nenáleží,
- c) u osoby, která není uvedena v písmenech a), b), d) nebo e) částku existenčního minima, popřípadě zvýšenou o částky uvedené v § 26 až 29,
- d) u osoby, která není uvedena v písmenu a) nebo v § 3 odst. 1 písm. a) bodech 1 až 10 a dluží na výživném pro nezletilé dítě částku vyšší než trojnásobek měsíční splátky stanovené rozhodnutím soudu, nebo vyšší než částku, která by připadala na 3 měsíce, je-li plnění vyživovací povinnosti stanoveno jiným způsobem, částku existenčního minima, nejde-li o osobu, které vznikl dluh na výživném až po podání žádosti o příspěvek na živobytí a která z důvodu nedostatečného příjmu podala soudu návrh na zrušení nebo snížení výživného; zvýšení částky živobytí podle § 26 až 28 této osobě nenáleží,

Podle § 44 odst. 3 zákona změní-li se skutečnosti rozhodné pro výši dávky tak, že dávka má být snížena, provede se snížení dávky od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém tato změna nastala.

Dle § 44 odst. 7 písm. b) zákona došlo-li k novému posouzení nároku na dávku nebo její výši, dávka se odejme, její výplata se zastaví nebo se její výše sníží, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byla dávka vyplacena.

Soud podrobně přezkoumal všechny shora uvedené skutečnosti, jakož i listiny založené ve správním spisu a předložené žalobcem, přičemž nedospěl k závěru, že by žalovaný postupoval v rozporu se zákonem ohledně rozhodnutí o snížení dávky příspěvek na živobytí. Žalobce neprokázal, že by žalovaný nějak pochybil a neznamená, pokud není rozhodnutí žalovaného dle představ žalobce, že je takové rozhodnutí nesprávné či dokonce v rozporu se zákonem.

Klíčové pro posouzení správnosti postupu žalovaného bylo, zda žalobce nesplnil či zanedbal svou zákonnou povinnost, která je podmínkou pro přiznání dávky v určité výši. Z žádosti o příspěvek na živobytí ze dne 11.9.2012 bylo jednoznačně zjištěno, že žalobce kolonku vyživovací povinnosti proškrtl, přičemž ve vysvětlivce bylo uvedeno, že do této kolonky má uvést „ano“, pokud má stanovenou vyživovací povinnost vůči nezletilému dítěti anebo pokud má vůči zletilému dítěti dluh na výživném, který vznikl v době nezletilosti dítěte. Tuto skutečnost ostatně žalobce nerozporuje, pouze tvrdí, že k tomuto jednání nedošlo úmyslně, případně, že k jeho pochybení mohlo dojít s ohledem na jeho zdravotní stav; v případě nejasnosti však nic nebránilo žalobci, aby si dotazem u pracovníků ÚP upřesnil, co má být do příslušné kolonky uvedeno. Faktem ovšem zůstává, že v samotné žádosti uvedl nepravdivé údaje ovlivňující přiznání příspěvku na živobytí a jeho výši.

Po celou dobu řízení nebyl schopen žalobce vyčíslit a doložit aktuální výši dlužného výživného. Nesdělil ani zda je správná částka uváděná matkou dětí, tedy 38.255,-Kč ke dni 11.5.2016, nebo zda od té doby již něco na dluh uhradil, kdy a kolik. Tyto informace jsou rozhodně i pro žalobce velmi podstatné a zcela jistě by měl mít o každé své splátce nějaký doklad či potvrzení, jelikož mu z trvajících dlužného výživného mohou plynout i další sankce. Jelikož tedy žalobce neprokázal, že by se výše dlužného výživného od 11.5.2016 jakýmkoliv způsobem změnila, zcela logicky soud dospěl k závěru, že dluh ke dni vydání napadeného rozhodnutí trval, čímž byla splněna podmínka § 24 odst. 1 zákona a žalobci náležel příspěvek na živobytí pouze v částce existenčního minima.

V tomto směru je pak na místě konstatovat, že skutečnost, že žalobce dluží částku na výživném za nezletilé děti, se ÚP dozvěděl v podstatě náhodou na základě dotazu Okresního soudu v Českých Budějovicích. Fakticky žalobce měl již od samého počátku přiznání příspěvku na živobytí nárok pouze na částku ve výši existenčního minima, tedy od 1.9.2012 až do 1.5.2016 pobíral příspěvek ve výši, která mu nenáležela a v podstatě se obohatil, ale díky tomu, že vyplacený příspěvek nelze odejmout zpětně, tedy nelze vyčíslit ani přeplatek na této dávce. Ačkoliv tedy žalobce pobíral příspěvek ve výši, která mu nenáležela, a to z důvodu, že nesdělil správnému orgánu všechny podstatné skutečnosti (*nezáleží na tom, zda úmyslně či neúmyslně*), žádné sankce v podobě vrácení přeplatku na dávce mu z toho nevyplyvají.

Žalobce by měl pochopit, že jediná „křivda“, která se mu přihodila, byla nečinnost okresního soudu v trestním řízení, za což mu ovšem bylo po rozhodnutí Ústavního soudu poskytnuto finanční odškodnění a to ve výši 72.000,-Kč dle jeho sdělení.

Bylo a je žalobcovou zákonnou povinností ctít pravomocná rozhodnutí soudů, jakož i rozhodnutí správních orgánů. Pokud tedy žalobci byla stanovena určitá vyživovací povinnost vůči jeho dětem, měl zasílat peněžité plnění přesně dle výroku rozsudku. Zdejšímu soudu nepřísluší hodnotit, zda výživné žalobce nehradil vlastní vinnou či spoluzaviněním jiné osoby či orgánu státní moci. Zákon neumožňuje tuto skutečnost zohlednit ani žalovanému ani soudu v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Rozhodnutí o změně výše výživného přísluší pouze a jediné příslušnému okresnímu soudu a lze jej dosáhnout na základě návrhu jednoho z rodičů nezletilého dítěte, který prokáže podstatnou změnu okolností, k nimž bezesporu patří výkon trestu odnětí svobody. Na závěry řízení před zdejším soudem však nemá žádný vliv, zda žalobce žádal o změnu výše výživného či jeho pozastavení, když klíčové je pouze pravomocné rozhodnutí soudu o povinnosti platit výživné a v jaké výši a soudu bylo předloženo pouze jedno takové rozhodnutí o stanovení vyživovací povinnosti žalobce vůči nezletilému synovi ve výši 750,-Kč měsíčně a nezletilé dceři ve výši 650,-Kč měsíčně. Žádné navazující rozhodnutí soudu o změně výše výživného předloženo nebylo, ostatně žalobce ani netvrdil, že by existovalo. Není tedy sporu o tom, že dluh na výživném pro nezletilé, nyní již zletilé, děti v době rozhodování žalovaného existoval, jakož i v době podání samotné žádosti o příspěvek na živobytí, přičemž žalobci byla tato skutečnost bezesporu známa.

K žalobcem namítanému rozporu v částce dlužného výživného, kterou jinou tvrdí matka oprávněných a jinou tvrdí soud, uvádíme, že tento „rozpor“ je dán pouze tím, že dlužná

částka soudem je vyčíslena k datu 31.8.2004 a 30.9.2008, zatímco matkou dětí ke dni 11.5.2016. Souhrnná částka uváděná matkou je nižší, tedy ve prospěch žalobce a zřejmě po částečném uhrazení dluhu. Žalobce sám tvrdil, že když mohl, tak na dluh něco platil, neuvedl však kdy a kolik, což ovšem není předmětem tohoto řízení. Význam by to mělo pouze, pokud by žalobce měl v době vydání rozhodnutí ÚP celkový dluh na výživném nižší než trojnásobek měsíční splátky stanovené rozhodnutím soudu, což ovšem ani netvrdil a ani neprokázal.

Není tedy sporu o tom, že žalobce neuvedl při podání žádosti o příspěvek zásadní skutečnosti, které měl jako žadatel povinnost sdělit, což mělo za následek neoprávněné vyplácení této dávky po dobu bezmála čtyř let. Ani po zjištění, že k tomuto došlo a nápravě v podobě snížení příspěvku na výši, která žalobci náleží dle zákona po celou dobu, žalobce postup správního orgánu neakceptoval, naopak se cítil být poškozený systémem a využil opravných prostředků proti rozhodnutí ÚP. Přitom nijak nezpochybňoval faktický stav věci, ale pouze odkazoval na svou špatnou majetkovou, rodinnou a sociální situaci, přičemž příčinu všech svých problémů přičítá prodávám v trestním řízení před více než pětadvaceti lety, za které byl ovšem finančně odškodněn, tedy rozhodně nelze hovořit o jakémsi „dvojím trestání“. Žalobce vůbec nepřipouští, že by mohl mít na celé situaci svůj značný podíl, jelikož kdyby se nedopustil trestné činnosti, nebyl by logicky souzen za toto své jednání. Žalobce nedostal ani své povinnosti hradit výživné a z jeho pouhých tvrzení nemá soud dojem, že by měl v průběhu let po vykonání trestu odnětí svobody nějakou větší snahu tento dluh vůči svým vlastním dětem nějak odčinit. Soud si je samozřejmě vědom určité stigmatizace osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody, ani nijak nezlehčuje žalobcův zdravotní stav, ovšem přesto se domnívá, že žalobce mohl činit další kroky k tomu, aby postupně dluh ve výši 38.255,-Kč snižoval, neboť se nejedná o částku absolutně likvidační, a bylo by možné ji hradit i řádově ve stokorunách. Žalobcova pracovní morálka dle přehledu pracovní činnosti žalobce od ÚP však svědčí o opaku, kdy více energie než k získání stálého příjmu žalobce věnuje pravděpodobně jiným aktivitám než k nalezení vhodného zaměstnání, kterým by si zajistil stabilní příjem a nebyl by závislý pouze na sociálních dávkách.

Samotné majetkové poměry žalobce, ať již v minulosti či aktuální, nejsou pro toto řízení relevantní. Své majetkové poměry žalobce musel doložit pouze v řízení o návrhu na ustanovení zástupce, o němž bylo soudem rozhodnuto, a zástupce byl žalobci ustanoven. Následné zasílání čestných prohlášení, výpisů z účtu a dalších listin, prokazujících majetkové poměry žalobce tedy nemělo žádný smysl. Pro zdejší soud není podstatné, zda dluh na výživném trvá, protože jej žalobce nemá z čeho splatit, ale rozhodující je, že stále existuje a to ve výši, která odůvodňuje snížení příspěvku na živobytí na částku existenčního minima.

Jak sám žalobce uvedl v žalobě, správní orgán se při svém rozhodování „držel litery zákona“, tedy postupoval zcela v souladu se zákonnými ustanoveními, které mu neumožňují v dané věci jakkoliv využít správního uvážení. Příspěvek na živobytí je vyplácen pouze osobám, které splňují zákonem stanovené podmínky. Žalobce uvedl, že požádal i o odstranění tvrdosti zákona, ovšem nebyl úspěšný. Pokud se tedy domnívá, že byl poškozen tím, že byl povinen hradit výživné ve vyšší částce, nežli odpovídala jeho majetkovým poměrům (z jakéhokoliv důvodu), jedinou cestou bylo bránit se přímo v samotném řízení o určení výživného pro tehdy nezletilé děti.

Krajský soud v Plzni ze shora uvedených důvodů proto *žalobě žalobce nepřisvědčil a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.*, ve kterém je uvedeno, že soud zamítne žalobu, není-li důvodná (*výrok I. rozsudku*). Soud napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 14.6.2016 *shledal jako věcně správné i odpovídající zákonu*, zjištěný skutkový stav má dostatečnou oporu ve správním spisu, proto oprávněně a v souladu se zákonem a správním řádem zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí ÚP ze dne 16.5.2016 o snížení příspěvku na živobytí, jelikož žalobce neprokázal, že by mu náležel příspěvek vyšší.

Žalobce ve věci neměl úspěch a správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jak vyplývá z ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. (*výrok II. rozsudku*).

Žalobci byl pro řízení o žalobě soudem ustanoven zástupcem advokát JUDr. Pavel Reiser, v takovém případě dle § 35 odst. 8 věta první s.ř.s. hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování platí stát. Odměna za zastoupení ve výši 4.719,-Kč byla stanovena dle § 9 odst. 2, § 7 bod 3. vyhl. č. 177/1996 Sb., *advokátní tarif*, v účinném znění (dále jen *AT*) za 3 úkony (*převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a účast na jednání u soudu dne 31.8.2017*) dle § 11 odst. 1 písm. b), d), g) *AT* a za 3 paušální náhrady hotových výdajů po 300,- Kč dle § 13 odst. 3 *AT*; to vše pak bylo navýšeno o DPH ve výši 21 % (819,-Kč) v souladu s ust. § 57 odst. 2 s.ř.s., neboť zástupce žalobce je plátcem DPH. Předmětná částka ve výši 4.719,-Kč bude vyplacena jmenovanému advokátovi na jím uvedený účet (*výrok III. rozsudku*) z účtu zdejšího soudu ve stanovené lhůtě, kterou soud považuje za přiměřenou.

Poučení : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 31. srpna 2017

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně